

припускає в першу чергу формування естетичного ставлення до дійсності, творчої активності, що зумовлена самою творчою природою мистецтва, вихованням тих якостей, що характеризують загальний розвиток особистості .

Наявність у майбутнього вчителя музичного мистецтва духовності характеризує (моральну) якість професійної педагогічної діяльності, в якій проявляється особистість педагога з його відношенням до змісту, характером педагогічної діяльності, прагненням пізнати сутність педагогічних явищ завдяки духовності і мобілізувати свої морально – вольові зусилля для досягнення професійних цілей на уроках музичного мистецтва.

Отже, формування майбутнього вчителя музичного мистецтва в період професійної підготовки відбувається у процесі його навчально-пізнавальної, навчально-практичної, позааудиторної та самостійної діяльності за допомогою вирішення завдань з певним алгоритмом функціонування. Кожному етапові відповідають свої методи, розроблені за ступенем зростання навчальних завдань. Поступове розширення і ускладнення завдань активізує складові культури майбутнього вчителя музичного мистецтва, що дозволяє у процесі професійної підготовки сформувати духовність на більш високому рівні.

Список використаних джерел

1. Абульханова-Славская, К. А. Психология и сознание личности: изб. психологические труды. / К. А. Абульханова-Славская. – М. : МПСИ; Воронеж: МОДЭК, 1999. – 305 с.
2. Арнольдов, А. И. Путь к храму культуры / А. И. Арнольдов. – М. : Грааль, 2000. – 107 с.
3. Балл, Г. А. Теория учебных задач: психолого-педагогический аспект / Г. А. Балл. – М. : Педагогика, 1990. – 183 с.
4. Бех, І. Д. Педагогічна культура і розвиток соціальної зрілості особистості вчителя / І. Д. Бех, В. В. Радул // Наукові записки. – Вип. 32. – Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград: РВЦ КДПУ ім. В. Вінниченка. – 2001. – С. 12-17.
5. Бондаревская, Е. В. Педагогическая культура как общественная и личная цель / Е. В. Бондаревская // Педагогика. – 1999. – № 3. – С. 37-43.
6. Буряк, В. К. Педагогічна культура: теоретико-методологічний аспект / В. К. Буряк. – К. : Деміур, 2005. – 228 с.

БАРНА Х. В.

Мукачівський державний університет, Україна

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ СВІТОГЛЯДУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Дошкільний вік є найбільш чутливим для формування пізнавальних процесів розвитку особистості таких як сприйняття, увага, пам'ять, уява, мислення, мовлення. Ці процеси виявляють сприйняття та пізнання оточуючого середовища дошкільниками та становлення у них картини світу.

Оскільки період дошкільного віку є чутливим для розвитку інтелектуальних умінь, він є сприятливим і для формування категоріального мислення, яке є одним із основних складових компонентів формування цілісного світогляду.

Формування основ цілісної картини світу в старших дошкільників обумовлено особистісними цінностями, орієнтовними діями суб'єкта в оточуючому світі. Категоріальне знання являє собою найбільш загальні та суттєві властивості, ознаки, зв'язки та відношення предметів, явищ об'єктивного світу. Знання про об'єкт виявляється через знак, символ, сенс. Воно виступає як єдність загального та одиничного. Прикладом цього є казки, легенди, міфи, прислів'я, загадки, вигадки, які зрідні дитячому фольклору, що здійснюється дітьми – дражнилки, кривлялки, письменництво.

Проаналізуємо різні підходи вчених до визначення сутності категоріального світогляду дітей, у межах якого формується цілісна картина світу.

М. Поддьяков пропонує цікавий підхід до вивчення категоріального мислення дітей. Він відзначає, що категоріальна структура мислення позитивно впливає на глибину й ширину взаємодії дитини з оточуючим світом, загальний підхід до розглядання й аналізу дійсності. У його працях підкреслюється, що початкові форми категоріальної структури мислення несуть функцію світоглядного характеру. Він звертає увагу на те, що базові уявлення дітей впливають на формування початкових форм загального підходу до пізнання оточуючих явищ, тобто є методологічною основою пізнавальної діяльності дитини [3, с. 17].

В. Петровський розробив теорію розвитку категоріального бачення картини світу в дітей у рамках гуманістичної моделі освіти. В інтелектуально-пізнавальній діяльності будова категоріального бачення образу світу, творче уявлення, пошук невідомого й парадоксального, децентрація тощо дозволяють реалізувати педагогіку спрямувань. Для нас важлива його думка про те, що категоріальне бачення світу містить у собі імпульс до постійного виходу за межі даного. Автор відзначає, що дитині вже в момент народження властиве володіння основними категоріями, такими як «є», «ні», «простір», «час» тощо. У зв'язку з цим необхідно спонукати дітей до відкриття того, що є «щось ще», що виходить за межі відомого [2, с. 37].

Тенденції вивчення картин світу з позиції цілісності прослідковуються у працях сучасних учених, таких, як: В.Балханов, С.Курдюмов, В.Рубцов, В.Симонов та інші. Витоки цілісного світосприйняття виявляються у розробках вчених - космістів В. Вернадського, Н.Рериха, О.Чижевського, у філософських працях Н.Бердяєва, Ф.Капри, М. Мамардашвілі, Н.Моїсеєва, Т. де Шардена.

Формування цілісної картини світу дітей дошкільного віку розглядалось у працях І.Куликовської [1]. Формування світосприйняття дошкільників вивчала О. Нефедова. Формування світосприйняття на інтегрованих заняттях з мистецтва розкрито у працях Н. Шишлянникової. Формування у дошкільників природничо-наукової картини світу розглядалось у дослідженні Л. Бурової.

Психологічний напрямок у дослідженні картини світу знайшло своє відображення в концепції образу світу психологічної школи О. Леонтьєва, в інтегральних психологічних характеристиках людини, опрацьованих у працях Дж.Брунера, Л.Виготського, Ж.-Ж.Піаже, Н.Подьякова, С. Рубінштейна та інших.

На основі аналізу цих теорій вважаємо, що цілісна картина світу – це картина, яка виникає в дитини внаслідок усвідомлення нею отриманих знань, упорядкування, узагальнення інформації щодо світосприйняття, світорозуміння та

світовідчуття. Тобто вона являє собою інтегровану сукупність знань, понять людини про оточуючий світ та саму себе.

Список використаних джерел

1. Куликовская И. Э. Категориальное видение картины мира ребенком // Ребенок в мире культуры / ред. Р. М. Чумичева. – Ставрополь : Ставрополь-сервис-школа, 1998. – 557 с.
2. Петровский В.А, Калинин В.К., Котова И.Б. Личностно-развивающее взаимодействие /В. А. Петровский, В. К. Калинин, И. Б. Котова – Ростов-на-Дону, 1993. – С. 57.
3. Поддъяков Н. Н. Развитие ребенка-дошкольника / Н. Н. Поддъяков // Педагогика. – 1996. - №5. – С. 26.

БАРЧІЙ М.С.,
ЯМЧУК Т.Ю.

Мукачівський державний університет, Україна

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ ЯКОСТЕЙ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА

На сучасному етапі модернізації системи освіти, введення нових освітніх стандартів, значно зростає роль вчителя як активного суб'єкта педагогічного процесу, підвищуються вимоги до його особистісних і професійних якостей, соціальної та професійної позиції, що відображено в Концепції Нової української школи. Нові принципи освіти вимагають від кожного вчителя високого професіоналізму, опанування та застосування сучасних педагогічних технологій і нових методів навчання і виховання, бажання та вміння постійно вчитися й самовдосконалюватися, творчого підходу та раціоналізму, а також готовності до змін в контексті реалізації змісту реформи нової української школи [4].

Професія вчителя початкових класів наближена до мистецтва та містить у собі широкі можливості для творчої реалізації особистості педагога. Професійна підготовка потребує від здобувачів вищої освіти не лише потужної системи знань у галузі психолого-педагогічних, фундаментальних, професійно орієнтованих дисциплін і методичних умінь, але й вияву особистісних якостей. Учитель, що володіє високим рівнем індивідуально-творчої продуктивності, характеризується власним стилем у розв'язанні педагогічних ситуацій, володіє унікальними методами і прийомами, підходами до кожної дитини, здатний досягати високих результатів у сфері професійної діяльності [2].

Процес підготовки майбутніх вчителів початкових класів до педагогічної творчості не можна розглядати відокремлено від загальної професійно-педагогічної підготовки, що вимагає від здобувача вищої освіти високого рівня оволодіння загальними знаннями, загальною культурою, знаннями дидактичної системи, теорії виховання школярів, методиками викладання предметів, практичними, предметними та професійними вміннями і навичками, професійно необхідними якостями вчителя, громадянськими і соціально значущими якостями суспільної активності, гуманістичної спрямованості, високою інтелектуальною активністю, культурою мовлення та ін.[3].

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>